

Je v nás světlo Kristovo?

Základ kázání: **1. Janova 2:7-11**

1. čtení: Jan 1:1-14

⁷ *Nepíšu vám, moji milí, nové přikázání, ale přikázání staré, které jste měli od počátku; staré přikázání je to slovo, které jste slyšeli.* ⁸ *A přece vám píšu přikázání nové - vždyť se stalo skutečností v něm i ve vás, že tma ustupuje a pravé světlo již svítí.* ⁹ *Kdo říká, že je v světle, a přitom nenávidí svého bratra, je dosud ve tmě.* ¹⁰ *Kdo miluje svého bratra, zůstává ve světle a není nikomu kamenem úrazu.* ¹¹ *Kdo nenávidí svého bratra, je ve tmě a ve tmě chodí; neví, kam jde, neboť tma mu oslepila oči.*

Milí bratři, milé sestry,

v těchto dnech se k nám zase vrací sluníčko, jak s radostí říkává moje máma. A nejen ona se z toho těší. I já tento návrat slunečního svitu vítám. A jistě naprostá většina z vás také. Den pomaličku sílí a roste. A zároveň noc se umenšuje a slábne. Ještě bude dlouho trvat, než tu změnu skutečně pocítíme. Ale už teď se těšíme, že tma již brzy přestane vládnout.

Apoštol Jan však dnes mluví o jiné tmě. O té duchovní tmě. O duchovní noci, která ovládá člověka, ať už se nachází v jakékoli fázi kalendářního roku. Apoštol tvrdí:

- ¹¹ *Kdo nenávidí svého bratra, je ve tmě a ve tmě chodí; neví, kam jde, neboť tma mu oslepila oči.*

Je to nenávisť vůči našim bližním, která nás oslepuje a vrhá do tmy. Když chováme ve svém nitru zášť a zlobu vůči našim bližním, pak chodíme, tedy žijeme ve tmě. Tato nenávisť nám zatemní naše oči, zatemní naši duši. Oslepí nás. A je pak vlastně jedno, zda se jinak cítíme duchovně zdraví a na výši. Je pak jedno, kolikrát jsme byli o svátcích v kostele, kolikrát jsme pili ze společného kalicha a jedli ze společného chleba, jak nahlas jsme zpívali Pánu Bohu duchovní písně. Kdo nenávidí svého bližního, ať už bratra či sestru v Kristu, nebo člověka nevěřícího – kdo nenávidí jakéhokoli člověka, žije ve tmě. Bloudí. Neví, kam jde. A takový člověk domů nakonec netrefí. Ztratí se. Jeho životní cesta se mine cílem.

Možná vás napadne: To jsme začali ze špatného konce! Mluvíme o tmě – a přitom bychom měli mluvit o světle. Mluvíme o nenávisti – a přitom bychom měli mluvit o lásce.

Úplně si to ale nemyslím... Domnívám se, že trocha toho zpytování svědomí nám neuškodí. Přišli jsme v hojném počtu na bohoslužby oslavit vstup nebeského Světla do našeho potemnělého světa. Ale příchod Božího světla, Pána Ježíše Krista, nemůžeme oslavovat bez toho, aniž bychom se zamysleli, jaké důsledky pro náš život toto věčné světlo má. Mít radost z narození Ježíše, který nás zahrnul svou láskou, a přitom nenávidět své bližní – to je naprosto nepřijatelné. To je paradox. To je zhoubný nesmysl.

Proto právě dnes nám apoštol Jan připomíná to staronové přikázání lásky k bližním. Právě dnes, kdy slavíme Kristovo narození. Právě dnes, kdy opět budeme bok po boku přijímat odpuštění a posilu u Ježíšova stolu.

- ⁷ *Nepíšu vám, moji milí, nové přikázání, ale přikázání staré, které jste měli od počátku; staré přikázání je to slovo, které jste slyšeli.*

Ano, je to velmi staré přikázání. Už na poušti – z úst Mojžíšových – slyšeli Izraelci:

- ¹⁸ *Nebudeš se mstít synům svého lidu a nezanevřeš na ně, ale budeš milovat svého bližního jako sebe samého. Já jsem Hospodin.* (Lv 19:18)

Hned poté, co byli Izraelci vysvobozeni z temnoty egyptského otroctví... Hned poté, co jim zazářila sláva Hospodinova na hoře Sínaj... Hned poté slyší slova o lásce vůči svým bližním. Je to staré přikázání, které provází Boží osvobozený lid po celou dobu jeho existence.

A Pán Ježíš, když se ho ptají na souhrn celého Zákona, zdůrazňuje právě toto staré dobré Boží přikázání:

- *"Miluj Hospodina, Boha svého, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí."* ³⁸ *To je největší a první přikázání.* ³⁹ *Druhé je mu podobné: 'Miluj svého bližního jako sám sebe.'* ⁴⁰ *Na těch dvou přikázáních spočívá celý Zákon i Proroci."* (Mt 22:37-40)

A bychom snad moc nespekulovali, kdo je hoden naší lásky... V Kázání na hoře řekne Ježíš větu, která se sice nikomu nelíbí, kterou ovšem musíme brát vážně a musíme se s ní poprat:

- ⁴³ *Slyšeli jste, že bylo řečeno: 'Milovati budeš bližního svého a nenávidět nepřitele svého.'* ⁴⁴ *Já však pravím: Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují,* ⁴⁵ *abyste byli syny nebeského Otce; protože on dává svému slunci svítit na zlé i dobré a déšť posílá na spravedlivé i nespravedlivé.* ⁴⁶ *Budete-li milovat ty, kdo milují vás, jaká vás čeká odměna? Což i celníci nečiní totéž?* (Mt 5:43-46)

Takže ano: Je to staré přikázání... Co je Boží lid Božím lidem, má toto přikázání zachovávat. Ježíš toto přikázání lásky jen zdůraznil. A vyzdvihl je – jakožto sumář všech ostatních přikázání.

Ale Jan to v dalším verši trochu zamotá, zkomplikuje... Teď řekl, že o žádném novém přikázání lásky nemluví. A hned o větu dál tvrdí, že to stejně nakonec je nové přikázání.

- ⁸ *A přece vám píšu přikázání nové - vždyť se stalo skutečností v něm i ve vás, že tma ustupuje a pravé světlo již svítí.*

Pokud je to tedy nejen staré, ale i nové přikázání – v čem je nové? Jistě ne ve své formulaci. Ta je v zásadě pořád stejná. Nové je však tím, že se stalo skutečností. Že už do našeho světa přišel ten, který jej bezzbytku naplnil. Že se tehdy do světa narodil ten, který nás miloval a miluje Boží nesobeckou láskou. Ježíš svým učedníkům v předvečer svého zatčení řekl:

- ³⁴ *Nové přikázání vám dávám, abyste se navzájem milovali; jako já jsem miloval vás, i vy se milujte navzájem.* ³⁵ *Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým."* (J 13:34-35)

Jako jsem miloval já vás... V tom tkví ta novost, bratři a sestry! *Jako jsem miloval já vás...* My totiž neslyšíme jen přikázání: *Musíte se navzájem milovat.* My navíc prožíváme, že je tu ten, který si nás zamiloval. Prokazuje nám svou lásku stále znovu a znovu. Kdysi i kvůli nám vstoupil do našeho světa. Narodil se jako dítě v betlémských jeslích mladičké Marii. Stal se našim bratrem – ve všem, kromě hříchu. Učil nás lásce. A svou lásku k nám potvrdil na Golgotě. Tam ji dokonal. Tam ji dotáhl. Tam tu svou lásku k nám přivedl k dokonalosti. Boží svatý Syn umírá na kříži jako zločinec a vyvrhel. Bere na sebe prokletí hříchu, které patří nám hříšným. Osvobozuje nás. Dává nám svou svatost. Sesílá na nás svého Ducha, který nás vede. Přimlouvá se za nás a chystá nám ve svém zářivém království pokojíčky, do kterých nebude zatékat a jejichž střeche vítr neodvane.

Tím je to přikázání nové – že je Pán Ježíš naplnil. Že je naplnil nejen jako Bůh, ale také jako člověk. A že to přikázání naplnil právě na nás. My jsme příjemci té jeho lásky. Nás obdařil tím svým milostivým Božím světlem. Nám svítí na cestu.

V Ježíši se tedy to přikázání stalo skutečností. On si nás zamiloval čistou láskou. A v nás se stalo skutečností také. My jsme totiž Kristem milováni nesobeckou a věčnou láskou. Díky němu, díky jeho lásce se z nás postupně ztrácí tma a sílí v nás světlo Kristovo. To, co vidíme v tomto ročním období, se duchovně děje i v nás – díky Pánu Ježíši.

Ale jak se pozná, že ta jeho láska je skutečná? Že v nás skutečně koluje? Někdo řekne: *To se nedá poznat, kdo patří Pánu Ježíši a kdo ne.* S tím by ovšem apoštol Jan hrubě nesouhlasil! Poznat se to dá! My to možná kolikrát nepoznáme. Ale Bůh to pozná. Náš vztah k našim bližním – to je ten příslovečný lakmusový papírek. Kdo jiný by měl milovat své bližní než ten, kdo prožil Boží bezpříkladnou lásku na vlastní kůži? Kdo jiný by měl milovat i ty, kteří jeho lásky nejsou hodni, ne-li ten, který byl kdysi Božím nepřítelem a nyní je z Kristovy milosti přítelem Božím?

- ⁹ *Kdo říká, že je v světle, a přitom nenávidí svého bratra, je dosud ve tmě.* ¹⁰ *Kdo miluje svého bratra, zůstává ve světle a není nikomu kamenem úrazu.*

Jinými slovy: Cokoli tvrdit nám nepomůže... Říct: *Já patřím Kristu. Já jsem křesťan. Já jsem znovuzrozený. Já jsem pokřtěný či konfirmovaný...* To nakonec nemusí vůbec nic znamenat. Slova jsou důležitá. Ale pokud je nemáme o co opřít, pak jsou taková prohlášení jen ztrátou času.

Kdo však miluje svého bratra a svou sestru, kdo skutečně miluje své bližní, ten zůstává ve světle. Všimněte si, jaká slova Jan volí. Mluví o průběžném milování. O lásce bez konce. Ne o jednom ojedinelém gestu lásky. Ale o lásce, která se děje stále znovu v čase, který nám Bůh zde na Zemi vyměřil. Pokud milujeme své bližní, pak zůstáváme ve světle.

Bratři a sestry, tento veliký projev Boží lásky v Ježíši Kristu nás vede k zamyšlení, zda tuto jeho lásku žijeme. Zda jeho láskou milujeme své blízké i vzdálené.

A všimněte si: *Tertium non datur.* Třetí možnost v tomto případě není. Jako je světlo protikladem tmy, tak je i nenávisť protikladem lásky. Jan nemluví o přebývání v šeru. Buď žiješ ve tmě, nebo ve světle. A stejně tak apoštol nemluví ani o nezájmu, který bychom mohli považovat za střed mezi láskou a nenávistí. Podle apoštola Jana: Buď lidi miluješ, nebo je nenávidíš. Nezajem o druhé lidi, bratři a sestry – to je skrytá nenávisť.

Jen si představte, že by nás Bůh ani nemiloval, ani by k nám nechoval otevřenou nenávisť. Prostě bychom ho nezajímali. Řekl by nám: *Já k tobě vlastně nic necítím, člověče. Zrovna k tobě se stavím neutrálně. Nemůžu říct, že bych tě neměl rád. Ale nemůžu ani říct, že tě mám rád. Neber si to moc osobně, ale pro mě vlastně neexistuješ.* Vždyť takový postoj Boha k nám by byla skrytá nenávisť. Kdybychom Boha nezajímali, pak by mezi nás nikdy svého milovaného Syna neposlal.

A totéž platí i pro nás. Říct: *Tento člověk je mi ukradený, nezajímá mě...* To sice není otevřená nenávist, bratři a sestry. Ale skrytá nenávist to přece jen je. Jen když se o druhé zajímáme, přejeme jim dobro, pomáháme jim k dobrému, modlíme se za ně – jen tehdy můžeme mluvit o tom, že je milujeme.

Ale Jan říká ještě jednu velmi zajímavou věc: Že ten, kdo miluje svého bližního, není nikomu kamenem úrazu. Ten, kdo skutečně druhé lidi miluje, není nikomu pohoršením. A přesně to se v dějinách církve znovu a znovu opakuje: Druzí lidé o nás vědí, že jsme křesťané. Ale žel právě od nás někdy zažívají nepřátelství, nenávistné chování a zlé jednání. Tímto způsobem se stáváme pohoršením. Tisíckrát v životě jsem slyšel omluvnou větu: *To je přece normální. Církev není společenství svatých, ale společenství hříšníků, které vede ten jediný Svatý, Pán Ježíš.*

Opět, bratři a sestry: Jan by s takovou výmluvou zásadně nesouhlasil. On říká jasně: Kdo se hlásí ke Kristu, musí své bližní milovat stejnou láskou, jakou zažil od Krista na vlastní kůži. Pokud tak činit nebude, stane se pohoršením. Tedy: Uvrhne pohoršení na tělo Kristovo. Na církev. Na své bratry a sestry. Protože lidé kolem něj řeknou: *Celé křesťanství je jedna velká fraška. Křesťané mluví o lásce, ale jsou to lháři.* Hodí nás všechny do jednoho pytle, jak se říká. No, a co hůř: Takový křesťan uvrhne pohoršení i na svého Spasitele. Protože lidé, kteří zažijí projev nenávisti a nelásky od křesťana, nebudou mít zájem poznat jeho šéfa, Pána Ježíše.

Z jednoho nedávného průzkumu v naší zemi jsme se mohli dozvědět, že Češi nejvíce důvěřují armádě a policii. A můžete třikrát hádat, které instituci důvěřují úplně nejméně... Bingo! Naši krajané nejméně důvěřují církvi. Nedávejme lidem kolem nás záminku, aby nám nedůvěřovali. Naopak: Přesvědčme je, že láska Kristova v nás skutečně koluje. Že světlo Kristovo v nás svítí.

Bratři a sestry, přemýšlejme tedy dnes nad sebou. Nad našimi vztahy s druhými lidmi. Nad těmi prohrami, kdy jsme byli pohoršením, kdy jsme zle jednali s našimi bližními, kdy jsme jim neprojevíli lásku, kdy jsme se utápěli v hněvu a nenávisti vůči lidem okolo nás.

Až dnes přistoupíme k večeři Páně, přijmeme jeho odpuštění. A prosme ho o sílu k prokazování jeho lásky. A až dnes vyjdeme z kostela, prokažme zcela konkrétně a zcela prakticky lidem kolem nás, že je máme rádi. Že je máme rádi proto, že nás si zamiloval Kristus. Je to tak: Vánoční svátky nemůžeme oslavit lépe, než prakticky projevenou láskou vůči našim blízkým. A snad i jim letos o Vánocích zazáří Kristus v jejich temnotách – třeba právě díky nám. Snad i ty naše blízké Pán Ježíš připojí ke svému lidu.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, stále znovu se divíme, že sis zamiloval právě nás. Že jsi nám tu svou lásku kdysi prokázal. Že nám svou náklonnost projevuješ každého božího dne. Chválíme tě, že ses rozhodl milovat nás na věky věků. Prosíme tě: Podpoř v nás svým Duchem touhu zcela konkrétně milovat zcela konkrétní lidi kolem nás. Nedopusť, aby v nás vítězila tma a noc nenávisti, zášti a zloby. Naopak dej, aby v nás sílilo světlo tvé lásky. A právě v těchto krásných dnech tě prosíme, náš Pane: Seznam i mnohé další lidi s tvou láskou vůči světu. Rozsviť i jejich životy. Amen.*